

Munkavállalás külföldön

10+1 jó tanács, ha külföldön akar dolgozni

1. Soha ne higgyen a túl csábító ajánlatoknak!

Ne feledje: sehol nincs kolbászból a kerítés. Egy átlagos magyar munkavállaló külföldön rendszerint a minimálbért kapja (legalábbis ott, ahol van minimálbér), ez a nyugat-európai országok esetében kb. a magyar minimálbér ötszöröse. Ha szállást, vagy ellátást is kínál a munkaadó, annak ellenértékét a keresetéből általában levonja. Ha nem tisztázza előre a levonásokat és azok mértékét, könnyen lehet, hogy fizetés helyett Önnek kell majd fizetnie.

2. Elutazás előtt mindig tájékozódjon a kiválasztott (fogadó) ország viszonyairól. Ennek érdekében javasoljuk, hogy forduljon az Állami Foglalkoztatási Szolgálat (ÁFSZ) valamelyik EURES-tanácsadójához.

Célszerű tisztázni, hogy kell-e vagy sem munkavállalási engedély az adott országban, ha igen, hogyan lehet azt megszerezni? Kinek a feladata az engedély beszerzése? Amennyiben nem kell munkavállalási engedély, kell-e regisztráltatnia magát? Van-e a fenti eljárásoknak olyan költsége, melyet a munkavállalónak kell megfizetnie, ha igen, mekkora ez az összeg? Mik a főbb adó- és társadalombiztosítási szabályok, van-e minimálbér, ha van, mennyi az, mik a megélhetési költségek stb.

3. Ha magánközvetítő révén szeretne állásajánlathoz jutni, mindig győződjön meg arról, hogy a közvetítő regisztráltatta-e magát a telephelye szerint illetékes regionális munkaügyi központnál.

Nyilvántartásba nem vett magánközvetítő szolgáltatásait soha ne vegye igénybe! Kormányrendelet írja elő, hogy a magánközvetítőnek nyilvántartásba kell vettetnie magát a telephelye szerint illetékes regionális munkaügyi központnál. A regionális munkaügyi központ csak akkor veszi a magánközvetítőt nyilvántartásba, ha az a rendeletben meghatározott feltételeknek – szakértelem, elérhetőség, óvadék letétbe helyezése stb. – megfelel. Arról, hogy a magánközvetítő nyilvántartásba vétette-e magát, [az ÁFSZ internetes oldalán](#) tájékozódhat az Álláskeresőknek/Állásajánlatok/Magán-munkaközvetítők menüpont alatt, vagy felvilágosítást kérhet az illetékes regionális munkaügyi központtól – akár telefonon is.

4. Soha ne fizessen magánközvetítőnek közvetítési, regisztrációs vagy egyéb díjat!

Magyarországon kormányrendelet írja elő, hogy a magánközvetítő az álláskeresőtől semmilyen címen nem kérhet a szolgáltatásaiért pénzt. Szolgáltatásainak ellenértékét mindig a munkaadó fizeti meg.

5. Ha állásajánlatot kap, még a szerződés megkötése előtt próbálja a leendő munkahelyét „leinformálni”.

Ehhez a régió valamelyik EURES-tanácsadójának a segítségét kérheti. Magyarországon jelenleg közel harminc tanácsadó dolgozik az Állami Foglalkoztatási Szolgálatnál, ami azt jelenti, hogy minden me-

gyében van legalább egy ilyen munkatársunk; az Unióban pedig számuk megközelíti a nyolcszáz főt. A magyar tanácsadó megkérdezheti külföldi kollégáját, hogy az adott munkaadóra szokott-e panasz érkezni vagy sem, fizetett-e munkaügyi bírságot valamilyen címen az utóbbi időben vagy sem stb. Ily módon még időben kiszűrhetők a nem korrekt foglalkoztatók.

6. Nyelvtudás nélkül vagy gyenge, hiányos nyelvtudással lehetőleg ne vállalkozzon külföldi munkavégzésre még a legegyszerűbb munkák esetében sem.

Gondoljon arra, hogy külföldön hivatalos ügyeket kell majd intéznie, de a hivatalokban nem fognak magyarul beszélni, a munkavégzéssel, illetve a foglalkoztatójával kapcsolatos panaszait sem fogják magyarul megérteni, ezen kívül értenie kell a főnökétől kapott utasításokat, el kell tudnia olvasni, és meg kell értenie a munkavédelmi előírásokat, a veszélyre figyelmeztető feliratokat, és így tovább.

Ami még nagyon fontos: a munkaszerződése biztosan nem magyarul, hanem a fogadó ország nyelvén készül, és szerződést aláírni úgy, hogy nem tudja pontosan mi áll benne, több, mint kockázatos.

7. Lehetőleg vigyen magával legalább annyi pénzt, ami a hazautazás költségeit fedezheti.

Sajnos a külföldi munkavállalás általában nem a fizetéssel kezdődik, arra legalább egy-két hetet várnia kell, viszont addig is lakni, élni, közlekedni kell valamiből. Sok helyen a lakbért akár több hónapra előre is elkérhetik, ami már egy jelentős összeget is kitehet. Ha pedig nem válik be a számítása, akkor gondolnia kell arra, hogy a hazautazás is pénzbe kerül.

8. Útlevelét, lakcímkártyáját, személyi igazolványát – ha egy mód van rá – soha ne adja át a munkaadónak vagy a közvetítőnek, mert így azonnal kiszolgáltatottá válik.

Ha ehhez a munkaadója vagy a közvetítő mégis ragaszkodna – mondjuk azzal az indokkal, hogy szeretné tudni az otthoni elérhetőségét – készítse az okmányokról fénymásolatot, és azt adja át. Ettől az eljárástól csak abban az esetben térjen el, ha a fogadó ország jogszabálya (pl. Angliában) előírja a felsorolt dokumentumok valamelyikének a szükségességét regisztrációs vagy egyéb célból, és a regisztrációt a munkaadója intézi. Ebben az esetben célszerű legalább az egyik okmányt magánál tartania.

Azt, hogy melyik országban van ilyen jogszabály, ugyancsak az EURES-tanácsadóktól tudhatja meg.

9. Ha úgy érzi, hogy becsapták: munkaadója az Ön kárára eltér a munkaszerződésben foglaltaktól vagy egyéb, a munkaviszonyával kapcsolatos problémája támad...

... segítségért forduljon a helyi, külföldi munkaügyi központhoz. Itthonról gyakorlatilag nincs esélye arra, hogy megoldja a problémáját.

10. Elutazása előtt célszerű...

... kiváltania az ún. Európai Egészségbiztosítási Kártyát, illetve érdemes biztosítást kötnie legalább arra az időre, amíg munkába nem áll, és meg nem győződik arról, hogy a munkaadója fizeti a társadalombiztosítási járuléko(ka)t.

10 + 1. Jobb eséllyel pályázhat egy állásra...

... ha a végzettségét, képzettségét igazoló bizonyítványokat még itthon lefordíttatja a fogadó ország nyelvére. Ez a megoldás valószínűleg egyben a leggazdaságosabb is. Igazolványképeket is általában olcsóbban készíttethet itthon, mint külföldön.

További információért forduljon bizalommal a [munkaügyi központok](#) EURES-tanácsadóihoz.

Forrás: [Állami Foglalkoztatási Szolgálat honlapja](#), 2008. szeptember

Tájékoztató

I. Magyar állampolgárok munkavállalása az EU- és EGT-tagállamokban, illetve Svájcban

Magyarország 2004. május 1-jével csatlakozott az Európai Unióhoz és uniós tagállamként a belső piac részesévé vált. A belső piac egyik pillére a munkaerő szabad áramlása, amely főszabály szerint biztosítja az uniós polgárok számára egy másik tagállamban való szabad munkavállalás jogát. Ez a jog azonban nem érvényesül korlátlanul Magyarország és a vele együtt, illetve a 2007. január 1-jén csatlakozott új tagállamok vonatkozásában. A magyar munkavállalókra vonatkozó szabályokat a magyar Csatlakozási Okmány X. melléklete rögzíti. (Megjelent a [Magyar Közlöny 2004/60.](#) (IV. 30.) számában)

A Csatlakozási Okmány X. melléklete szerint a **régi tagállamok** (a továbbiakban: EU15, amely a 2004-es bővítés előtti tagállamokra utal) a **csatlakozástól számítva legfeljebb hét évre (2+3+2 év bontásban) korlátozhatják a magyar állampolgárok foglalkoztatását egyéni munkavállalóként**. Az átmeneti időszak tehát lehetőséget nyújt az EU15 tagállamoknak, hogy a csatlakozást követő maximum hét évben nemzeti jogukat alkalmazzák, azaz fenntarthatják a korábbi munkavállalási engedélyeztetési rendszerüket vagy akár lehetővé tehetik a szabad munkaerő-mozgást a közösségi jogszabályokkal összhangban.

Az EU15 tagállamok ilyen korlátozást 2004. május 1-jét követően Málta és Ciprus kivételével a többi nyolc új tagállammal¹ (a továbbiakban: EU8 országok) szemben alkalmaznak. Az első két éves időszak lejártá után több tagállam döntött a korlátozások 2006. május 1-jétől történő eltörléséről. Néhány tagállam a 2007. és a 2008. év folyamán szüntette meg a korlátozásokat. (Az egyes tagállami rezsimeket lásd alább.) Az ötödik év végét követően a hetedik év végéig a szabad munkavállalástól eltérő szabályokat csak akkor tarthatják fenn a tagállamok, ha igazolható, hogy a közösségi jog alkalmazása, azaz a magyar munkavállalók korlátozásmentes beáramlása, súlyos munkaerő-piaci zavarokat okozna.

A Csatlakozási Szerződés – azon túl, hogy tartalmazza „**közösségi preferencia**” elvét, vagyis hogy egy állás betöltésénél a régi tagállamok a magyar állampolgárokat előnyben részesítik a harmadik országból érkezőkkel szemben –, tartalmazza az ún. **12 hónapos szabályt**. E szerint a nemzeti szabályozás fenntartása esetén az a magyar munkavállaló, aki a csatlakozás pillanatában vagy azt követően 12 hónapos folyamatos, jogszerű tartózkodással és munkaviszonnyal rendelkezik, az adott tagállam munkaerő-piacán szabadon vállalhat munkát, „zöld kártyát” kap és azt követően nem kell neki munkavállalási engedélyt kiváltania.

A munkaerő szabad áramlásának teljes biztosítása esetén – legfeljebb 7 évig, illetve amíg bármelyik tagállam korlátozást tart fenn – lehetőség van **védintézkedés** alkalmazására. Ez alapján amennyiben egy, a munkaerő-piacát megnyitó tagállamban fellépő vagy előrelátható zavar komolyan veszélyeztetheti az életszínvonalat vagy a foglalkoztatottságot egy adott régióban vagy egy adott szakma tekintetében, az adott tagállam az Európai Bizottság értesítését és jóváhagyását követően indokolt esetben részben vagy egészben felfüggesztheti a közösségi jog alkalmazását.²

Magyarország az Európai Unióhoz történő csatlakozásakor részesévé vált az **Európai Gazdasági Térségnek (EGT)** is. Tekintettel arra, hogy az EGT-tag nem EU-tagállamok – Norvégia, Izland és Liechten-

stein – is részesei az Unió egységes belső piacának, ennek a három országnak a viszonylatában is érvényesülnek a Magyarország uniós csatlakozási szerződésében rögzített átmenetek.

Az Unióhoz **Magyarországgal egy időben csatlakozó országok** közül Málta és Ciprus viszonylatában a régi és új tagállamok megnyitották munkaerőpiacukat. A többi nyolc új tagállam (EU8) egymás közti viszonylatában megvalósult a kölcsönös munkaerő-piaci nyitás, azzal a feltétellel, hogy amíg az átmeneti időszak alatt legalább egy jelenlegi tagállam még korlátozásokat tart fenn bármely EU8-val szemben, addig az EU8 tagállamok egymással szemben élhetnek védő intézkedések alkalmazásával.

Románia és Bulgária 2007. január 1-jével csatlakozott az Európai Unióhoz. A Csatlakozási Szerződésben esetükben is rögzítésre került a hétéves (2+3+2) átmeneti időszak alkalmazásának lehetősége, mely alapján a korábbi 25 tagállam (EU25) a csatlakozástól számított legfeljebb hét évre korlátozhatja a román és bolgár munkaerő szabad áramlását az adott tagállamban.

Az egyes tagállami rezsimek

Az egyéni munkavállalásra vonatkozó tagállami rezsimek három csoportra oszthatók: munkaerő-piaci nyitás, könnyített munkaerő-piaci hozzáférés és a korábbi engedélyeztetés fenntartása:

1. 2004. május 1-jével mindössze három tagállam nyitotta meg munkaerő-piacát a magyar munkavállalók előtt: Írország, Egyesült Királyság és Svédország. Az azóta eltelt időszakban csatlakozott hozzánk és lehetővé tette a munkavállalási engedély nélküli munkavállalást *Finnország, Franciaország, Görögország, Hollandia, Izland, Luxemburg, Olaszország, Portugália és Spanyolország.*

A fentiekén túl nem alkalmaz korlátozásokat a magyar munkavállalókkal szemben a hazánkkal együtt csatlakozott tagállamok közül *Ciprus, Cseh Köztársaság, Észtország, Lengyelország, Lettország, Litvánia, Szlovákia és Szlovénia* és a 2007. január 1-jén EU-taggá vált *Románia és Bulgária.*

2. 2006. május 1-jétől *Belgium* több szektor, illetve számos foglalkozás tekintetében könnyítette az EU8 tagállami állampolgárok munkavállalását, azaz ezekben a szektorokban munkaerő-piaci helyzet vizsgálata nélkül adják ki a munkavállalási engedélyeket. Könnyített munkaerő-piaci hozzáférést biztosít *Norvégia* is.

Dániában 2008. május 1-je óta nem kell munkavállalási engedély azon EU8, illetve román és bolgár állampolgároknak, akik olyan munkáltatónál vállalnak munkát, amely kollektív szerződés alapján foglalkoztatja munkavállalóit. Egyéb esetben könnyített eljárás keretében történik a munkavállalási engedély kiadása.

Németország meghatározott mérnöki szakmákban 2007. október 16-tól teszi lehetővé a szabad munkavállalást az EU8 tagállamok, továbbá Románia és Bulgária állampolgárai számára, egyéb tekintetben fenntartotta a korábbi engedélyeztetési rendszerét.

Ausztria 2008. január 1-jétől vezetett be könnyített eljárást jogszabályban meghatározott 50 hiányszakmában, amely 2008. július 1-jétől további 15 szakmával bővült.

Málta esetében minden uniós (kivéve a román és bolgár) állampolgár számára automatikusan kerül sor a munkavállalási engedély kiadására.

3. *Liechtenstein* lényegében nem változtatott nemzeti szabályozásán, fenntartotta korábbi munkavállalási engedélyeztetési rendszerét.

Ausztria – Az alább ismertetett kivételek mellett Ausztria tulajdonképpen fenntartotta a korábbi munkavállalási engedélyre épülő szabályozását. 2006. május 1-jétől annyiban változott az osztrák szabályozás, hogy az EU8 tagállamok már Ausztriában dolgozó állampolgárainak családtagjai automatikusan megkapják a munkavállalási és tartózkodási engedélyt.

2008. január 1-jétől Ausztria könnyített eljárást vezetett be 50 szakmában, mely további 15-tel bővült 2008. július 1-jétől.³ Ez azt jelenti, hogy az Ausztriában meghatározott éves maximális foglalkoztatási engedély-számok (kvóták) túlléphetők, amennyiben a kérelmező a meghatározott szakmákban kíván munkát vállalni. Ezeket az engedélyeket az Arbeitsmarktservice (<http://www.ams.at/>) munkaerő-piaci vizsgálat nélkül adja ki.

Hatályban maradtak a csatlakozás előtti, meghatározott kvótát biztosító kétoldalú egyezmények is. A két érvényben lévő egyezmény közül az egyik a gyakornokok ausztriai foglalkoztatását teszi lehetővé (kihirdette: 37/1998. (III. 1.) Korm. rendelet, a 2008. évre vonatkozó kvóta 1800 fő); a másik egyezmény a határmenti ingázók ausztriai alkalmazására ad lehetőséget (kihirdette: 38/1998. (III.1.) Korm. rendelet, a 2008. évre vonatkozó kvóta 2550 fő).

További információ:

- > Osztrák Köztársaság budapesti nagykövetsége, Tel: (1) 479-7010, Fax: (1) 352-8795
<http://www.austrian-embassy.hu/>
- > Az államközi egyezményekről az Állami Foglalkoztatási Szolgálat honlapján:
http://www.afsz.hu/engine.aspx?page=allaskereseknek_munkavall_allamkozi_egyezmenyek_ke

Belgium – Tulajdonképpen fenntartotta a korábbi munkavállalási engedélyre épülő szabályozását. A belga szövetségi kormány 2006. márciusban meghozott döntése szerint Belgiumban az átmeneti időszaki korlátozások meghatározatlan időre, a külföldi munkavállalók nyilvántartására szolgáló megfelelő regisztrációs és ellenőrzési rendszer felállításáig fennmaradnak.

Ezzel egyidejűleg azonban néhány meghatározott foglalkozás (hiányszakmák) esetében könnyítették a munkaerő-piaci hozzáférést. Ezeknél B-típusú, munkavállalási engedély szükséges, ami munkaerő-piaci vizsgálat nélkül 5 nap alatt kerül kiadásra.

További információ:

- > Belgium budapesti nagykövetsége, Tel: (1) 457-9960,(1) 457-9974, Fax: (1) 375-1566,
www.diplomatie.be/budapest

Bulgária – 2007. január 1-jén csatlakozott az Európai Unióhoz. Bulgária nem élt a Csatlakozási Szerződésben foglalt viszonyosság alkalmazásának lehetőségével és megnyitotta munkaerőpiacát az összes EU-állampolgár, így a magyar munkavállalók számára is.

Ciprus – 2004. május 1-jén csatlakozott az Európai Unióhoz, munkaerőpiacát megnyitotta az összes uniós tagállami munkavállaló előtt – beleértve 2007. január 1-jétől a román és bolgár munkavállalókat.

Csehország – 2004. május 1-jén csatlakozott az Európai Unióhoz, munkaerőpiacát megnyitotta az összes uniós tagállami munkavállaló előtt – beleértve 2007. január 1-jétől a román és bolgár munkavállalókat.

Dánia – Dánia a munkavállalási engedély intézményét nem szüntette meg, de az EU8 tagállamok csatlakozása óta biztosítja az engedélyek könnyített kiadását bizonyos feltételek teljesülése esetén. A munkavállalási engedélyek munkaerő-piaci vizsgálat nélkül kerülnek kiadásra.

2006. május 1-jétől a munkavállalási engedélyek elbírálásának határidejét az eddigi harminc munkanapról 10 munkanapra csökkentették, illetve lehetővé tették az EU8 tagországok Dániában tanuló és munkát vállalni szándékozó diákjainak a munkavállalási engedély nélküli munkavállalást.

2008. május 1-je óta nem kell munkavállalási engedély azon EU8, illetve a román és bolgár állampolgároknak,

- akik olyan munkáltatónál vállalnak munkát, amely kollektív szerződés alapján foglalkoztatja munkavállalóit, ennek megfelelően ilyen esetben a régi EU-tagállamok állampolgárai esetén alkalmazott eljárás vonatkozik többek között a magyar munkavállalókra is. (Dániában a munkaadók 70 %-a valamely kollektív szerződés hatálya alá tartozik.)
- akik magasan képzett kutatóknak, tanárnak⁴, illetve szakembereknek⁵ minősülnek, és akiket kollektív szerződés hatálya alá tartozó munkaadó, de egyéni munkaszerződéssel alkalmaz.

A feltételek teljesítése esetén a munkavállalónak a dán hatóságoknál (<http://www.statsforvaltning.dk/>) a három hónapnál hosszabb tartózkodás esetén kiadandó regisztrációs igazolást/kártyát kell csak kérelmeznie. A kollektív szerződés hatálya alá nem tartozó foglalkoztatás esetén továbbra is munkavállalási engedélyre van szükség.

További információ:

- Dánia budapesti nagykövetsége, Tel: (1) 487-9000, Fax: (1) 487-9045, <http://www.ambbudapest.um.dk/da>

Egyesült Királyság – Az Egyesült Királyságban a csatlakozástól fogva nem korlátozzák a magyar állampolgárok munkavállalási jogát. Azonban regisztrációs kötelezettség továbbra is fennáll, a munkavállalóknak be kell jegyeztetniük magukat, megadva munkáltatójuk nevét és a munkavégzés jellegét, helyét. A regisztráció során igazolást állítanak ki a brit hatóságok. Ugyanakkor az Egyesült Királyságban való munkavállaláshoz kapcsolódó társadalombiztosítási jogosultság nem automatikus. A nem járulékalapú szociális ellátások igénybevétele meghatározott ideig tartó, jogszerű ott-tartózkodáshoz kötött az EU8 tagállamok állampolgárai számára.

Az Egyesült Királyság a munkaerőpiacát a román és bolgár munkavállalók előtt nem nyitotta meg.

Észtország – 2004. május 1-jén csatlakozott az Európai Unióhoz, munkaerőpiacát megnyitotta az összes uniós tagállami munkavállaló előtt – beleértve 2007. január 1-jétől a román és bolgár munkavállalókat is.

Finnország – 2006. május 1-jétől Finnország megnyitotta munkaerőpiacát a tíz új tagállam állampolgárai előtt (2007. január 1-jétől a román és bolgár munkavállalók tekintetében is), munkavállalás esetére azonban bejelentési kötelezettséget ír elő.

Franciaország – 2008. július 1-jétől Franciaország megnyitotta munkaerőpiacát az EU8 tagállamok állampolgárai előtt. A döntés nem érinti a román és bolgár munkavállalókat.

Görögország - 2006. május 1-jétől korlátozás nélkül megnyitotta munkaerőpiacát az EU8 tagállamok munkavállalói előtt.

Hollandia – 2007. május 1-jével korlátozás nélkül megnyitotta munkaerőpiacát az EU8 tagállamok munkavállalói előtt.

Írország – A csatlakozástól kezdődően teljes munkaerő-piaci nyitást jelentett be. Írország ugyanakkor a nem járulékos alapú szociális ellátások igénybevételét az Egyesült Királysághoz hasonlóan meghatározott idejű jogszerű írországi tartózkodás feltételéhez köti, valamennyi EGT-tagállam állampolgára viszonylatában.

Lengyelország – 2004. május 1-jén csatlakozott az Európai Unióhoz, munkaerőpiacát megnyitotta az összes uniós tagállami munkavállaló előtt – beleértve 2007. január 1-jétől a román és bolgár munkavállalókat.

Lettország – 2004. május 1-jén csatlakozott az Európai Unióhoz, munkaerőpiacát megnyitotta az összes uniós tagállami munkavállaló előtt – beleértve 2007. január 1-jétől a román és bolgár munkavállalókat.

Litvánia – 2004. május 1-jén csatlakozott az Európai Unióhoz, munkaerőpiacát megnyitotta az összes uniós tagállami munkavállaló előtt – beleértve 2007. január 1-jétől a román és bolgár munkavállalókat.

Luxemburg – 2007. november 1-jétől korlátozás nélkül megnyitotta munkaerőpiacát az EU8 tagállamok munkavállalói előtt.

Málta – 2004. május 1-jén csatlakozott az Európai Unióhoz. Máltai munkavállalás esetén bármely EU-tagállam állampolgárának munkavállalási engedéllyel kell rendelkeznie, melyet azonban a máltai hatóságok meghatározott eljárási díj megfizetése ellenében, automatikusan (kivéve a román és bolgár állampolgárok esetében) adnak ki.

Németország – Az alább ismertetett kivételekkel, fenntartotta a csatlakozást követően a korábbi munkavállalási engedélyre épülő szabályozását, és hatályban maradtak a meghatározott kvótát biztosító kétoldalú egyezmények is. A két egyezmény a gyakornokok németországi munkavállalására (lásd az 55/1990. (II. 23.) MT rendeletet); illetőleg a Magyarországon letelepedett társaságok által foglalkoztatott magyar munkavállalók határon átnyúló szolgáltatásnyújtása keretében történő ideig-

lenes németországi foglalkoztatására (kiküldetésére) vonatkozik (az ún. Werkvertrag egyezmény, lásd a 14/1989. (II. 17.) MT rendeletet). Előbbi éves keretszáma kétezer fő, míg utóbbi esetében 3801 fő.

2007. október 16-ától Németország a gépész-, autóiipari-, elektrotechnikai (villamos-) és ezzel rokon mérnöki szakmákban egyetemi vagy főiskolai végzettséggel rendelkező EU8, illetve román és bolgár állampolgárok számára teszi lehetővé a szabad munkavállalást, egyéb tekintetben fenntartotta a korábbi engedélyeztetési rendszerét.

További információ:

- Németország budapesti nagykövetsége, Tel: (1) 488-3500, Fax: 488-3505, <http://www.deutschebotschaft-budapest.hu/>
- Az államközi egyezményekről az Állami Foglalkoztatási szolgálat honlapján: www.afsz.hu/engine.aspx?page=allaskeresoknek_munkavall_allamkozi_egyezmenyek_ke és a
- Magyar Kereskedelmi és Engedélyezési Hivatalnál (1024 Budapest, Margit körút 85., Tel: (1) 336-7439 Fax: (1) 336-7446, e-mail: mkeh@mkeh.hu; <http://www.mkeh.gov.hu/>)

Olaszország – 2006. július 27-től korlátozás nélkül megnyitotta munkaerőpiacát az EU8 tagállamok munkavállalói előtt.

Portugália – 2006. május 1-jétől korlátozás nélkül megnyitotta munkaerőpiacát az EU8 tagállamok állampolgárai előtt.

Románia – 2007. január 1-jén csatlakozott az Európai Unióhoz. Románia nem élt a Csatlakozási Szerződésben foglalt viszonzóság alkalmazásának lehetőségével és megnyitotta munkaerőpiacát az összes EU-állampolgár, így a magyar munkavállalók számára is.

Spanyolország – 2006. május 1-jétől korlátozás nélkül megnyitotta munkaerőpiacát az EU8 tagállamok állampolgárai előtt.

Svédország – A magyar munkavállalók a csatlakozás napjától szabadon vállalhatnak munkát Svédországban és igénybe vehetik a többi uniós állampolgárhoz hasonlóan a szociális ellátásokat is. 2007. január 1-jétől Svédország megnyitotta munkaerőpiacát a román és bolgár munkavállalók számára is.

Szlovákia – 2004. május 1-jén csatlakozott az Európai Unióhoz, munkaerőpiacát megnyitotta az összes uniós tagállami munkavállaló előtt – beleértve 2007. január 1-jétől a román és bolgár munkavállalókat.

Szlovénia – 2004. május 1-jén csatlakozott az Európai Unióhoz, munkaerőpiacát megnyitotta az összes uniós tagállami munkavállaló előtt – beleértve 2007. január 1-jétől a román és bolgár munkavállalókat.

EGT-tagállamok és Svájc

A három nem EU-tag EGT-tagállam esetében **Norvégia** könnyített piacra jutást biztosít az EU8 tagországok állampolgárai számára, **Izland** 2006. május 1-jétől megnyitotta munkaerőpiacát, **Liechtenstein**

vonatkozásában pedig – a többi EGT-tagállam viszonylatához hasonlóan – Magyarország is részese maradt a liechtensteini kvótarendszernek.

További információ:

- Norvég Királyság budapesti nagykövetsége, Tel: (1) 212-9400, Fax: (1) 212-9410, <http://www.norvegia.hu/> és
- Izlandi Köztársaság budapesti konzuli képviselete Tel: (1) 488-0128, Fax: (1) 488-0127, www.iceland.org/at/english

Svájc – Bár nem EU és nem EGT-tagállam, külön említést érdemel a Svájci Államszövetség. Az Európai Közösség és annak régi tagállamai (EU15), valamint Svájc 1999. július 21-én megállapodást kötött a személyek szabad mozgásával kapcsolatos kérdésekről. A megállapodást a 2004-ben csatlakozott tagállamokra kiterjesztő Jegyzőkönyv 2006. április 1-jén lépett hatályba (kihirdette a 2006. évi CXXV. törvény).

A Megállapodás és a Jegyzőkönyv a Csatlakozási Okmányhoz hasonló rezsim alkalmazását teszi lehetővé Svájc számára a munkavállalást illetően, 7 éves átmeneti időszakkal. A Jegyzőkönyv alapján Svájc az EU8 tagállamokkal szemben legkésőbb 2011. április 30-ig évente emelkedő számú kvótát alkalmazhat a hosszú távú (max. 5 év) és a rövid távú (max. 1 év) egyéni munkavállalási engedélyek számát illetően. Az engedélyekre vonatkozó kvótát évente emelik, a hosszú távú engedélyek száma 1700-ról 3000-re nő 2011-re, a rövid távúaké ugyanezen periódusban 15.800-ról 29.000-re. A kvóták 2011. április 30-án eltörlésre kerülnek, de Svájc 2014. május 31-ig bármikor újból bevezetheti azokat, ha a nagy mértékű munkaerő-beáramlás a svájci munkaerő-piacon súlyos zavart okozna. A Jegyzőkönyv lehetőséget ad az EU8 tagállamoknak viszonzosság alkalmazására.

A Megállapodás Romániára és Bulgáriára történő kiterjesztéséről szóló jegyzőkönyv aláírására 2008. május 26-án került sor. Esetükben – a 2004-ben csatlakozott tagállamokhoz hasonlóan – szintén kvóták kerülnek majd alkalmazásra, évente növekvő számban. A védintézkedés alkalmazásának lehetősége szintén szerepel majd a jegyzőkönyvben. Svájc várhatóan 2009-ben népszavazást rendez a kérdéstről, a román és bolgár munkavállalók tekintetében a rendelkezések csak ezt követően léphetnek életbe.

A gyakornokokra vonatkozóan államközi egyezmény van hatályban, melyet a 66/1996. (V. 15.) Korm. rendelet hirdetett ki. Az Egyezmény lehetővé teszi, hogy minden, a feltételeknek megfelelő magyar állampolgár szakmai és nyelvi továbbképzés céljából maximum 18 hónapra munkát vállalhasson Svájcban.

További információ:

- Svájci Államszövetség budapesti nagykövetsége, Tel: 460-70-40, Fax: (1) 364-3657 <http://www.swissembassy.hu/>
- Az államközi egyezményekről az Állami Foglalkoztatási szolgálat honlapján: www.afsz.hu/engine.aspx?page=allaskeresoknek_munkavall_allamkozi_egyezmenyek_ke

II. EU, EGT, illetve svájci állampolgárok munkavállalása Magyarországon, a viszonyosság kérdése

A Csatlakozási Okmány Magyarország számára lehetőséget ad arra, hogy amennyiben az átmeneti rendelkezések értelmében egy tagállam a nemzeti jogszabályokban vagy kétoldalú megállapodásokban foglalt rendelkezéseket tartja fenn, Magyarország az érintett tagállam vagy tagállamok vonatkozásában ezekkel egyenértékű rendelkezéseket tartson hatályban, azaz a **viszonyosság elvét** követve járjon el (X. melléklet 10. bekezdés). 2004. május 1. és 2007. december 31. között hazánk a munkaerő-piaci korlátozást alkalmazó EU15 és EGT-tagállamokkal szemben a viszonyosság alkalmazása, illetve 2007. január 1-jétől a román és a bolgár munkavállalók tekintetében a fokozatos – a valós munkaerőigényhez, illetve munkaerő hiányhoz igazodó – munkaerő-piaci nyitásról döntött.

Magyarország 2008. január 1-jétől új szabályozást alakított ki, melyet *a Magyar Köztársaság által a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek tekintetében alkalmazott, a munkaerő szabad áramlásával összefüggő átmeneti szabályokról szóló 355/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet tartalmaz.*

A Korm. rendelet – az eddigi szabályozás hatályon kívül helyezésével egyidejűleg – **egységes szabályozást alakít ki** mind a még munkaerő-piaci korlátozást alkalmazó régi tagállamok, mind Románia és Bulgária munkavállalói tekintetében. Ennek megfelelően **Magyarország év elejétől megnyitotta munkaerőpiacát azon uniós –, a magyar munkavállalókkal szemben jelenleg is korlátozásokat alkalmazó EU15 és EGT-tagállamokból, Svájcból, illetve Romániából és Bulgáriából érkező – munkavállalók előtt, akik olyan tevékenységet kívánnak folytatni, amely gyakorlásához egyetemi (főiskolai) végzettség és szakképzettség, középfokú iskolai végzettség vagy szakmunkás bizonyítvány szükséges.**

A szakképzettséget nem igénylő foglalkoztatás főszabályként továbbra is engedélyköteles. A szakképzetlen román és bolgár munkavállalók esetében azonban a kormányrendelet mellékletében felsorolt szakmák, illetve a mezőgazdaságban (növénytermesztés, állattenyésztés, halászat) foglalkoztatott szezonális munkavállalók vonatkozásában munkaerő-piaci vizsgálat nélkül kerül sor a munkavállalási engedély kiadására. A fentieken túl, Ausztria, Belgium, Dánia, Franciaország, Liechtenstein, Németország, Norvégia, illetve Svájc vonatkozásban a Korm. rendelet kimondja, hogy a szakképzetlen munkaerő esetében a munkavállalási engedélyt a munkaerő-piaci helyzet vizsgálata nélkül kell kiadni.

A jogszabály előírja, hogy szakképzettséget nem igénylő az olyan tevékenység, amely ellátásához jogszabály nem írja elő sem az egyetemi/főiskolai végzettséget és szakképzettséget, sem a középfokú iskolai végzettséget, sem a szakmunkás bizonyítvány megszerzését

A kormányrendelet – az eddigiekkel ellentétben – egységes szabályokat fogalmaz meg az EU-tagállamok engedélymentesen foglalkoztatható állampolgárai és azok hozzátartozói foglalkoztatásának bejelentése tekintetében.

A szabályozás főbb elemei tehát a következők:

magyar szabályozás	Azon EU15 és EGT-tagállamok (+ Svájc) esetében, akik még nem vagy nem teljesen törölték el a munkaerő-piaci korlátozásokat: ⁶ Ausztria, Belgium, Dánia, Franciaország, Liechtenstein, Németország, Norvégia, Svájc	Románia, Bulgária esetében
Szakképzett munkaerő és hozzátartozók	Munkaerő-piaci nyitás	Munkaerő-piaci nyitás
Szakképzetlen munkaerő és hozzátartozók	Engedélyköteles Az engedélyeket munkaerő-piaci vizsgálat nélkül kell kiadni!	Engedélyköteles Az engedélyeket munkaerő-piaci vizsgálat nélkül kell kiadni > a mezőgazdaságban történő sze-zonális foglalkoztatás esetében, > azon a szakmák esetében, amelyek a Korm. rendelet mellékletében felsorolásra kerültek.

III. Szolgáltatásnyújtás keretében megvalósuló munkaerőmozgás

A magyar munkavállalók nemcsak egyéni munkavállalóként vállalhatnak munkát az Európai Unió tagállamaiban, hanem hazai munkáltatójuk kiküldöttjeként is. Ez a munkaerőmozgás lényegében a szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződések teljesítésének egyik eszköze. A szolgáltatásnyújtás nem esik átmeneti korlátozás hatálya alá, és főszabályként a hozzá kapcsolódó munkaerőmozgás sem. A Csatlakozási Okmány X. melléklete azonban két tagállam, Ausztria és Németország esetén eltérési lehetőséget biztosít. Ausztria és Németország esetében is azonban csak a Csatlakozási Szerződésben rögzített szektorokban/tevékenységekben érvényesülnek a korlátozások.

Ez az eltérés az alább felsorolt szolgáltatási ágazatokra vonatkozhat:

– Németországban:

Szolgáltatási ágazat	NACE-kód* (eltérő jelölés hiányában)
Építőipar, ideértve a kapcsolódó tevékenységeket is	45.1–4; a 96/71/EK irányelv mellékletében felsorolt tevékenységek
Ipari takarítás, tisztítás	74.70 Ipari takarítás, tisztítás
Egyéb szolgáltatások	74.87 Kizárólag belső dekoráció tervezése

– Ausztriában:

Szolgáltatási ágazat	NACE-kód ¹ (eltérő jelölés hiányában)
Kertészeti szolgáltatások	01.41
Kőmegmunkálás	26.7
Fémszerkezetek és szerkezetelemek gyártása	28.11
Építőipar, ideértve a kapcsolódó tevékenységeket is	45.1–4; a 96/71/EK irányelv mellékletében felsorolt tevékenységek
Biztonsági tevékenységek	74.60
Ipari takarítás, tisztítás	74.70
Házi betegápolás	85.14
Szociális ellátás elhelyezés nélkül	85.32

A két ország esetén, a szolgáltatásnyújtás keretében megvalósuló munkaerőmozgás tekintetében szintén lehetőség van viszonyosság alkalmazására, melynek szabályait az *árúk, szolgáltatások és anyagi értéket képviselő jogok országhatárt, illetve vámhatárt átlépő kereskedelméről szóló 110/2004. (IV. 28.) Korm. rendelet* tartalmazza.

A munkavállalók szolgáltatások nyújtása keretében történő **kiküldetésre** (amikor egy cég a munkavállalóit más tagállam területére küldi ki munkavégzés céljából) a 96/71/EK irányelv tartalmaz rendelkezéseket. Az irányelv elérhető magyarul a Kormány honlapján (<http://kormany.hu/>) keresztül, illetve az [ezen linken](#).

Ez alapján a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a területükön dolgozó kiküldött munkavállalókra az adott tagállam szabályai érvényesüljenek többek között a

- > minimális pihenőidő, maximális munkaidő,
- > minimális éves szabadság,
- > minimális bérszint, beleértve a túlóra díjakat,
- > munkahelyi egészség, biztonság és higiénia,

* NACE: lásd 31990 R 3037: A Tanács 1990. október 9-i 3037/90/EGK rendelete az Európai Közösségben a gazdasági tevékenységek statisztikai osztályozásáról (HL L 293. szám, 1990.10.24., 1. o.), amelyet legutóbb módosított: 32002 R 0029: A Bizottság 2001.12.19-i 29/2002/EK rendelete (HL L 6. szám, 2002.01.10., 3. o.) és **32006 R 1893: Az Európai Parlament és a Tanács 1893/2006/EK rendelete** (HL 393. szám, 2006.12.30., 1-39. o.)

- férfiak és nők közötti egyenlő bánásmód és más, megkülönböztetést tiltó rendelkezések.

Ezen túl azonban a küldő tagállam szabályai vonatkoznak a kiküldött munkavállalókra.

Svájc a szolgáltatásnyújtáshoz kapcsolódó munkavállalás esetén is meghatározott korlátozásokat (pl. engedély szükséges) tarthat fenn a munkavállalókra 2011. május 31-ig a következő szolgáltatási ágazatokban: kertészeti szolgáltatások; építőipar (ideértve a kapcsolódó tevékenységeket is); biztonsági szolgáltatások és ipari takarítás (NACE 01.41; 45.1-4; 74.60 és 74.70). Akárcsak az egyéni munkavállalás esetén, Svájccal szemben e tekintetben is érvényesíthető viszonyosság. Más szektorok tekintetében a 90 napot meg nem haladó szolgáltatásnyújtás keretében végzett munka engedélymentes, viszont az első naptól fogva be kell jelenteni a svájci hatóságoknak.

A 90 napot meg nem haladó munkaerőmozgás nélküli szolgáltatásnyújtás engedélymentes, ezt követően engedélyezési eljárás alá esik. Engedélyezéstől függetlenül be kell jelenteni a közbeszerzéshez, a vasúti, légi és közúti szállításhoz kapcsolódó szolgáltatásnyújtást.

IV. További információ az EU/EGT tagállamokban való munkavállalásról

Az egyes tagállamokban betölthető üres álláshelyekről az Európai Foglalkoztatási Szolgálat (EURES) internetes oldalán található tájékoztatás magyar nyelven is (www.europa.eu/eures). Az EURES honlapon olyan állásokat tesznek közzé, melyekre a munkáltatók más európai országok munkavállalóit szeretnék felvenni, valamint emellett az európai állami foglalkoztatási szolgálatok által meghirdetett valamennyi állás folyamatosan felkerül rá. Az álláshirdetések a foglalkozások széles skáláját fedik le, és ezen belül állandó és szezonális munkalehetőségeket is kínálnak. Valamennyi álláshirdetés tájékoztatást nyújt arra vonatkozóan, hogy hogyan kell jelentkezni és kivel kell kapcsolatba lépni.

További információ kérhető az EU Integrációs Kirendeltségen, amely a Foglalkoztatási Hivatal keretében működik. (Elérhetőség: Foglalkoztatási Hivatal, 1087 Budapest, Szeszgyár u. 4. Tel: (1) 303-0810/127, E-mail: euintegracio@lab.hu), továbbá a [Kormány honlapján](#))

Budapest, 2008. július 9.

¹ A Cseh Köztársaság, Lengyelország, Magyarország, Szlovákia, Szlovénia, Észtország, Lettország, Litvánia

² A védintézkedéssel kapcsolatos szabályokat a magyar Csatlakozási Szerződés X. mellékletének 7. és 11. pontja, a román Csatlakozási Szerződés VI. mellékletének 7. pontja, valamint a bolgár Csatlakozási Szerződés VI. mellékletének 7. pontja szabályozza.

³ Összes érintett szakma: Kőművesek, Vakolómunkások, Ácsok, Betonépítők, Útkövezők, Egyéb mélyépítési tevékenységet folytató munkások, Tetőfedők, Burkolók, csemperakók, Egyéb padlóburkolók, Fényező, Üvegek, Patkoló- és kocsikészítő kovácsok, Egyéb vas- és acélkovácsoló munkások, Épület-, lemez- és szerkezetlakatosok, Géplakatosok, Mezőgépgyártók, Egyéb lakatosok, Szerszámkészítők, darabolók és stancoló munkások, Esztergályosok, Marósok, Épületbádogosok, Egyéb bádogosok, Csórákók és csőszerelők, Hegesztők, lángvágók, Gépjármű-mechanikusok, Egyéb nehéz mechanikusok, Optikusok, Villanyszerelők, Épületasztalosok, Épület és bútorasztalosok, Egyéb gumimunkások, Hentesek, Daruvezetők, felvonógépészek, Olajozók, zsírozók és rokon-szaktájak, Mozdonyvezetők és mozdonyfűtők, Repülésbiztonsági és más légi közlekedési szakmák, Vendéglői szakácsok, Magasabb építőipari képesítéssel rendelkező műszakiak (mérnökök), Okleveles gépészmérnökök, Magasabb gépipari képesítéssel rendelkező műszakiak (mérnökök), Egyéb gépipari technikusok, Magasabb erőssáramú technikai képesítéssel rendelkező műszakiak (mérnökök), Egyéb erőssáramú műszakiak, Magasabb tüzeléstechnikai és gáztechnikai képesítésű műszakiak (mérnökök), Egyéb tüzeléstechnikai és gáztechnikai

műszakiak, Egyéb gazdasági technikusok, Adatfeldolgozó diplomás mérnökök, Magasabb adatfeldolgozási képesítéssel rendelkező műszakiak (mérnökök), Magasabb képesítési műszakiak (mérnökök) – amennyiben nincsenek máshova besorolva, Egyéb műszakiak – amennyiben nincsenek máshova besorolva, Elektrotechnikusok, Fejlesztési és folyamattechnikusok, Kalkulátorok, Műanyag feldolgozók, Bércszámfejtők, Gépésztechnikusok, Aszfaltozók, Kőfaragók, Biztosítási ügynökök, Anyagvizsgálók

⁴ A 2004. évi 283. számú, 2004. április 26-i dán törvény szerint tanárok alatt az egyetemek és felsőoktatási intézmények által alkalmazott, oktatási tevékenységet folytató munkavállalókat kell érteni, így különösen a professzorokat, nem állandó professzorokat (angolul: 'visiting professors'), előadókat, tanársegédeket, PhD hallgatókat.

⁵ Ugyanazon törvény szerint szakembernek (angolul: 'specialist') minősülnek például mérnökök, építészek, közgazdászok, orvosi szakemberek, állatorvosok, nővérek, gyógytornászok, újságírók, technikai tanácsadók, jogászok/jogtanácsosok, amennyiben a munkáltató cég vezetésének/menedzsmentjének nem tagjai.

⁶ A máltai állampolgárokkal szemben Magyarország teljes mértékben megnyitotta munkaerőpiacát.